

o njej: Monica Brown, John Parra: *Frida Kahlo and Her Animalitos* (2017), Antony Browne: *Little Frida: A Story of Frida Kahlo* (2019) in Yuyi Morales, Tim O'Meara: *Viva Frida* (2014).

V rubriki *Children and their Books* nam Jongsun Wee v prispevku *Korean American Children's Connections to Culturally Relevant Picturebooks* (Korejsko ameriško povezovanje s kulturno pomembnimi slikanicami) opiše svoje delo s korejskimi otroki in njihovimi družinami na dvojezičnem literarnem programu za družine, na katerem posreduje zgodbe, ki opisujejo življenje v Koreji, in to v korejskem in v angleškem jeziku, kar je pomembno za krepitev njihove identitete.

Hisako Kakuage pa nam v prispevku *Japanese Handmade Cloth Picturebooks for Children with Disabilities* (Japonske ročno izdelane slikanice iz blaga za otroke s posebnimi potrebami) opiše izdelavo, posredovanje in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami z ročno izdelanimi slikanicami.

V rubriko *Letters* je uvrščen prispevek Rosy-Triantafyllia Angelaki in Meni Kanatsouli *The Boy in the Royal Box* (Deček v kraljevskem zaboju), ki opiše knjigo, ki opisuje travme dečka, povzročene zaradi grško turške vojne 1919–1922, katere posledice so bile številne žrtve in množično izseljevanje Grkov.

Na koncu številke Ines Galling in Katja Wiebe iz Internationale Jugendbibliothek v prispevku *The Whole World on One Page – Wimmelbooks: An International Perspective* (Ves svet na eni strani – wimmel knjige: mednarodni vidik) pišeta in predstavita nekaj slikanic, kjer na vsaki strani knjige vse mrgoli od podob ljudi, pokrajin ali pa dogodkov.

Liz Page objavlja prispevek o obnovi in razvoju šolskih knjižnic v Bejrutu v Libanonu. Strnila je tudi misli o delu

IBBY in o svojem delu v času, ko se je pridružila zvezi leta 1997 in postala leta 2009 izvršna direktorica IBBY.

Omeniti velja tudi to, da avtorji prispevkov v reviji *Bookbird* vedno objavijo tudi dokaj obsežne sezname ustrezne strokovne literature in da so avtorji prispevkov vedno predstavljeni z besedo in s sliko.

■ TANJA POGAČAR

LABIRINT ZGODB

Alejandro Palomas: *Sin* Prevedla Veronika Rot. Hlebce: Zala, 2019.

Sin je mladinski problemski roman. Naslavlja tako mlade (nad 12 let, z nekaj mentorskega vodenja in pomoči tudi bralce nad 10 let, ki še ne segajo po kompleksnih besedilih) kot odrasle (starše, učitelje, mentorje, psihologe, šolske svetovalce ...).

Roman razkriva Guillemovo bolečino, umrla je njegova mama, oče pa mu to bolečo resnico prikriva. Kaže tudi očetovo bolečino, nesprijaznjenost z izgubo žene, nemoč o tem govoriti s sinom. V romanu se razkriva tudi boleča zgodba deklice, ki so jo starši zaročili in jo namesto šolanja čaka življenje pokorne žene v Pakistanu. S temi zgodbami roman odpira mnogo vprašanj: o izgubi, moči, skrivnostih, domišljiji, resnici, laži, spopadanju s temeljnimi življenjskimi vprašanji in težavami ter vprašanja, kako in kdo naj komu pomaga. Vprašanja o moči izgovorjenih besed, povedanih zgodb. Poigrava se z magično besedo iz pesmi iz filma o Mary Poppins, a ta magična beseda seveda ne bo rešila težav. Magično besedo imamo vsi. Če jo le povemo. Izrečemo. Povemo svojo zgodbo, pravemu človeku zaupamo svojo težavo, si tako pomagamo poi-

skati svetlejšo pot. Kot pravi pisatelj v motu k romanu: Pot je za vse enaka. Cilj tudi.

V romanu se vse vrtilo okrog osemletnega Guillem, njegovega očeta in Guillemove mame, ki pa je odsotna. Guillem je tih, ampak vedno nasmejan fant. Neskončno rad bere, v šoli mu gre dobro, z nikomer ni sprt, ima pa samo enega res dobrega prijatelja, pravzaprav prijateljico.

Zdi se, da nima nobene težave, a pozorna učiteljica, razredničarka, opazi njegovo skrito in čudno željo, da bi rad postal – Mary Poppins.

Zato v šolo pokliče očeta, ki pa ji ne pove kaj dosti. Učiteljica pokliče na pomoč svetovalno delavko, šolsko psihologinjo. Tako odrasli postajajo vedno bolj pozorni na Guillem in na njegovega očeta. Prava uganka sta. Kje je Guillemova mama? Je Guillem nesrečen? Je oče potr? Kaj se jima je zgodilo, kaj se jima dogaja? Je mama stvarstva, je večno na poti, zdoma in odsotna? Sta starša ločena? Zakaj bi si fant želel postati literarni lik, leteti med oblaki in plavati pod vodo in imeti v žepu skrito magično besedo, ki razreši vse težave in odžene vse tegobe? Roman je napisan kot detektivka. Vsak po svoje išče pot do resnice. Vsak po svoje razrešuje uganko. Zato vsak po svoje pripoveduje zgodbo, fant, oče, učiteljica, svetovalna delavka. Ko Guillem in njegov oče uspeta – vsak zase – po delih povedati zgodbo šolski psihologinji, ko najdeta besede za vse, kar ju teži in boli, se lahko začne njuna zgodba, lepša, zazrta v ljubezen in upanje in prihodnost.

Prvo poglavje pripoveduje Guillem. Začne takole: »VSE SE JE ZAČELO tistega dne, ko je gospa Sònia postavila tisto vprašanje.« Gospa Sònia je učence vprašala, kaj bi radi postali, ko odrastejo. Odgovori otrok so zelo raz-

lični, Guillem pravi, da bi rad postal Mary Poppins. Razredničarka postane pozorna in ga vpraša, zakaj, nakar ji deček razloži, da Mary Poppins zna leteti med oblaki, celo plavati pod vodo, zmore vse. Skratka, srečno živi in pomaga drugim.

Učiteljica nato stopi k svetovalni delavki in jo opozori na Guillem. »Zdi se mi, da se pod vso to srečo skriva ... skrivnost. Vodnjak, iz katerega nas morda prosi, da ga rešimo.«

Tako se začne pogovori. Učiteljica pokliče v šolo Guillemovega očeta in ta ji pove, da je žena, torej Guillemova mama, stvarstva. Da v teh mesecih živi in dela v Dubaju.

Učiteljici tudi njegova zgodba ne da miru. Ni tako neverjetna, ampak tako oče kot sin se ji zdita neskončno žalostna. Kje je torej mama? Od kod ta čudna, tiha žalost? Zakaj si fant želi postati izmišljen literarni lik, nekdo, ki lahko leti med oblaki ali plava pod vodo? In ima v žepu magično besedo za razrešitev vseh težav. Guillem začne redno obiskovati psihologinjo, pri njej riše in pripoveduje. Kaj riše? Na katero risbo, podrobnost postane Maria posebej pozorna? Guillem seveda še naprej hodi v šolo. To leto pripravlja njegov razred zaključno prireditev. Tudi Guillem in njegova sošolka in prijateljica Nàzia bosta nastopila, in sicer bosta zapela pesem iz filma o Mary Poppins, pesem z magično besedo »Supercalifragilisticoespialidos«.

Da sta Guillem in Nàzia prijatelja, ni čudno. Vsak od njiju se po svoje, kot ve in zmora, bori s težkimi rečmi. Guillem pogreša mamo, boji se za očeta, ki je vedno žalosten. Nàzia je iz Pakistana, njena družina je stroga, po svoji kulturi so ji (kot osemletni deklici) že izbrali zaročenca (32 let starega moškega, ki živi v Pakistanu, kamor naj bi se vrnila tudi Nàzia).

Oba potrebujeta magično besedo. Magija besede pa je tudi pogovor z odraslimi, s svetovalko, ki zna pozorno poslušati in srčno razmišljati z željo, da pomaga vsem priti na dno skrivnosti in jih izvleči iz teme na svetlo pot. Maria, svetovalka, se skupaj z bralci znajde pred Guillemovo uganko – *Nekajkrat sem globoko vdihnila ter sprostila vrat in ramena. »Imam fanta, ki bi rad bil Mary Poppins,« sem si ponovila in si tako poskušala spraviti misli v red. »In božično predstavo, za katero fantek misli, da lahko vse spremeni. Imam tudi zaradi službe odsotno mamo, ki, tako pravi fantek, živi v skrinji z zakladom na vrhu omare očetovega kabineta in ki svojemu sinu zgolj piše enkrat na teden. Nenavadno, da mama, ki očitno obožuje svojega sinka, nikoli ne najde časa, da bi govorila z njim po telefonu. Na drugi strani pa imam očeta, ki ponoči joka, ko zre v računalniški zaslon, v katerem je, tako se zdi, njegov odsev in ne podoba žene, in ki vztrajno želi popraviti sinovo hiperobčutljivost – na Guillemovih risbicah je očka vedno obrnjen s hrbtom proti njemu, nikoli ga ne gleda v obraz. Imam še sedem listkov in album z rjavimi usnjenimi platnicami, ki ga nihče ne sme videti, spravljen poleg maminih stvari, a glede na to, kar je v njem, očitno ni resnično dragocen.*» Maria se ustavi pred še eno, Nàzijino uganko, ki jo pravzaprav razkrije Guillem: *»Torej, kar se bo zgodilo, ko bom na nastopu zapel pesem, je to, da bo Mary Poppins velikokrat slišala magično besedo, saj jo pesem kar naprej ponavlja, čeprav je malce težko, saj obenem tudi plešem in se utrudim ali pa mi zmanjka glasu. Potem bo prišla še pravi čas, čeprav precej na tesno, da se bodo stvari spremenile, ampak ni pomembno, in tako Nàzii ne bo treba za kazen oditi s svojo družino v Pakistan, da bi spoznala tis-*

tega debelušnega in grdega brkatega moškega s fotografije, ki bo njen mož, čeprav je že star.«

Maria stoji še pred tretjo, mogoče ključno uganko. Res je, da Guillem trdno verjame v pesem Mary Poppins, v magično besedo, ki bo pomirila očeta, rešila Nàzio njene usode, tiste, ki ji jo namenja njena družina. Ampak kdo dejansko živi v lažnem, domišljij-skem svetu, kdo se oklepa nečesa, česar ni. Guillem ali njegov oče?

Kako bodo zmogli odrasli (in otroci) povedati resnico in z njeno pomočjo nadaljevali svoje poti drugače, lažje, z zaupanjem v bližnje in v življenje?

Kako mladi bralci razumejo Guillemo, kako njegovega očeta? Kaj menijo o učiteljici in svetovalki? Kaj o Nàzijini družini? Kaj o pomoči drugim? Ali lahko razkrivanje lastnih tegob in skrivnosti izbranim ljudem pomaga nam samim? Imajo otroci težave? Komu bi jih lahko in komu jih zaupajo? Kako jih rešujejo? Imajo težave njihovi starši? Vedo zanje ali jih slutijo? Kako bi jim pomagali? Zakaj?

Roman *Sin* je družinski, psihološki, mladinski roman, roman odraščanja in še kaj. Kot labirint je. Labirint več zgodb, več glasov: »Človeški duh je kot življenje: labirint, v katerem občasno naletiš na stvari od nekoga, ki se je v njem izgubil. Stvari, ki si jih nikoli nisi predstavljal.« Zgodbo, vsak jo doživlja po svoje, namreč pripovedujejo štiri osebe: trije odrasli (oče – gospod Antúnez, Guillemova učiteljica in razredničarka – gospa Sònia, svetovalna delavka – gospa Maria) in otrok, osemletni Guillem. Pripovedi vseh štirih so nanizane v poglavjih. V prvem govori Guillem, v drugem gospa Sònia, v tretjem oče, v četrtem spet Guillem in tako naprej, vse do zadnje strani, ko naj bi razrešene uganke razrešile tudi vozle v prsih otrok in odraslih ter vozle v

njihovih odnosih, odstranile največje ovire na njihovih poteh v jutri.

Roman, ki ga je prevedla Veronika Rot, je kompleksna problemska zgodba, naslovljena na mladino in odrasle. Razkriva vprašanja medčloveških odnosov, prikrivanja in razkrivanja resnice, bolečine, izgube, spopadanja z bolečinami, težavami, z iskanjem poti v življenje kljub izgubam in hudim izkušnjam ter preizkušnjam. Kot je zapisal Vojko Zadravec: »Pričujoča štiriglasna zgodba (pripovedujejo jo deček Guillem, oče Manuel, učiteljica Sonia in svetovalna delavka Maria) je prvo v slovenščino prevedeno delo katalonskega pro-

fesorja, prevajalca in avtorja skoraj 20 knjig, v katerih govori o osamljenosti in problemih družine. Tudi v tej izjemno rahločutni "detektivki" do zadnjih strani z napetostjo sledimo razpletu uganke, zakaj hoče Guillem postati Mary Poppins in komu želi z njeno čarobno formulo pomagati. Prekoračiti skuša črto, ločnico resnica-laž, kar boli ali pred bolečino varuje. O tem Maria: "Dejstvo je, da nas, ko resnico po dolgem iskanju najdemo, najtežje šele čaka." Zgodbe, kot je ta, življenju ne priklopijo udobnejše bližnjice, zagotovo pa mu težo potovanja naravnajo na zavestnejši nivo.«²

■ MATEJA ČRV SUŽNIK

2 O črtah in luknjah: priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig 2020: pregled knjižne produkcije za mladino iz leta 2019, str. 96, avtor Vojko Zadravec.